

Puristické úpravy
v Babičce B. Němcové
vydané F. Bartošem

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ja' → O

„Dovíte me do romory, ja' si lehuu!“ 58
lehuu si. 58

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ja' → Ji

"ja' vim, že ty si kolibrák za den vyplý: " 173
Vim, že si _____ 178

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zájem. 1. os. sg.

vš, že ja' jsem takové 'fráci' Zygela' M

vš 15

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

on → 3

"to je ujeři, muzikant, on fiska' na floutnu," 38

↓
29

37

[icent] jals on kral, wane se uia do rici plete 45
jals kralval

46

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

oua → 9

Alc ta jista' frincezna, oua ho u sebe dlouho netrpi' 20
ho dlouho u sebe netrpi' 21

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ona → O

Adella se vždy schovávala za babiččiny ruky ...; ona
neuměla ještě dobře kulovit 26

neuměla^v — ~~fi~~ 26

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ona → D

To babička s dětmi odešla; ona neměla srdce,
by toho neodviděla, ... 27)

↓
D 28

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ona → Is

Adelra tomu nerozumela, ona se taci na tabulka suala,
suala se taci na tabulka 90
92

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

oni → S

Oni viděli všechno dopodrobna, 191

↓

S 198

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ona → 8

U ní byla veskerá přiroda odumřelá, dobrými
i škodlivými duchy; ona věřila i v zlého ducha
přelichu, 124

vesera   127

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zájmu. osob. 3. sř.

Ony [dětí] znalý více babiček, ... 12

Znalý několik — — — 12

ona to hned zpozorovala 14

a hned zpozorovala 14

"oni stávají ten pouseč dál a dál; 84

↓
85

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

~~Janek~~

ono → S

"Ono z celé' té vojny nic nebylo, 4 155
z celé' té vojny nebylo nic 157

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ono to

„vždyť ono to nemuselo být,“ 100

↓
27

102

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ovo → S

Ovo se totiž přilodilo jednou, že
Byloť se totiž _____

120
122

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

to → S

Ustřevalo to dlouho, Euzéna byla uhořelá 45
↓
v 44

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

to → D

Bylo to dlouhý den & večer po návratu děti, když
babička již slouvala. 198

205

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

to → 2

Bylo to za věrolib dní po prvním máji 148

↓
2

149

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

to → D

"což je to všechno platno," 115
↓
D 117

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

to → 9.

Tak mi to pohánilo až na folk. '59

↓
2

58

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

to → 21

" Rozneslo se to hned po městě, ' 77

↓
21 76

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

to → D

"Tab to Bih chce." 142

"Tab Bih chce 144

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

to → pl.

„ale děti, och bože, to má každá záležitost!“ 32
— B — , ty mají ————— 33

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

tanbyz → dyz
" ještě tanbyz - den " 64
" dyz 63

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ten

"To jsou holáta mařové, chyb barvo, ty chytají'
ryboruě myši; 12
— u — a, chyb —, chytají' 13

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ten + sloba-

"Jas tu ja bi lidé mohlou zít celý roš." 23
↓ žit 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ten + superl.

babička nezměnila na solé ani se' nejmenší
lemonky 17

" vy jste mně milejší než ta nejkrásnější 'gami' na světě, " 51

2 50

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

leto

průběžná tato 86
kontessa 88

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Handwritten signature or mark, possibly "K. J. 1"

čoliš → toliš

o uš [svabě] se již čoliš vedel ulawilo, 191
toliš 198

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

holibrát

4 děvče musí holibrát za den běžet tu na pole, tu na travu, 150
neholibrátek — — — — — fi — — — — — 153

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ten samý

"To je to samé děvče a ten hoch, co uelí s Viccolou
hádly?" 176

To je to děvče

183

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ten samý den 14

ten den 15

ty same' roky & uim zaznivaly, 197
1 tybe'z ~~204~~ 204

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ten samý' → ten 45

byli to vždy ti samí' 28
ty 28

[živ.]

Ten hosteliceš ... je ten samý' 44
ty 43

Tu samou noc byl Víborce ... 67
Touž 60

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

on

4. sg. ho → jej neživ.

"vinnul mi ho [sábeř] ovló woby." 59

jej

59

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ja'

uně → uní

4 at uně nic do rudy neberes, 4
— uní —————

34

34

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

my děl.

"tři úle cestý leží mezi námi" 173
náma 178

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nědo → do

Jestli se nědo ze sousedství do Vamberic vypravil, 114
Vypravil-li se do — a

↓
29 117

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nečo

" O něco se rozhodli. " 150

O cosi   152

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

cos

dostaví se kus chleba nebo ~~cos~~ jiného 21
nebo něco — 22

řdy^z přijde cos ~~člověku zvenadání~~ 50
něco 49

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

co → č

"Ldovi, o co se radice." 85

~~cc~~
Ldo vi, oč — 87

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

midj' → svdij

„Byl jsem ... uhládancem zde u svého předchůdce, ...“ 63

63

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mej → svoj

"U me' rodiny a s uctoliba dobrými přáteli vždy dobře, 704
Sue' — y 706

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

muž → svůj

"Gdyž jsem chodil za mojí ženou" 164
svou — 167

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

číslo osob. → Zvrat

"já ty jejíh slavný mamy uctívám u sebe; 156
— těch — — u^o, — u^o — — u sebe; 156

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

žalob

svátek, s čímž byl národní žalob občanů neb pověra spjela, 124
nejalob 126

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

kolik → ně-

"Po kolika letech zemřeli mi rodiče," 80
několik 81

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

¹²
fistala — lla

[debi] jaro ¹²fistaly u varhan 32
— lly 33

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

žila → žilra

" v toh^o není žily dobré, 122
" žilky 124

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

našadka

našadka od tyrol, 69
našadka — 67

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fosforvnda

" Ani fosforvnda na ni uel, 164
fosforvnda 168

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Antiquo " 112
" — ičo 115

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mužiua 74
—iča 73

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mošnice 109
mošnice 110

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rabátel 31
c 31

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

čeláň

chodit na čeláň 28
— u — — ou 29

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

čikani

" mesi s mesi na čikani, 189
na —ou, 163

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Halčovství

"čítal se učít halčovství," 80
se učiti halcem 80

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Halcoostvi'

"učil & Halcoostvi'" 152
Halcem 155

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mládec 114
mládenec 116

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

"Správce" 102, 170
"Správce" 104, 174

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

údolina

úže' ú-y 23
úže' údoli' 24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

uhelní

Správce uhelních dolů 109
—ých 111

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

opravdicí tvář
~~ovská~~

114

117

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jaří také
jářtař

79
80

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jeu
"Molka jeun jeu Eri Enoet", 154
jeuom — di, 156

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Josefina 81
u 83

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Gas^y 100
" zase 103

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Koup. "snadněj" 82
— j 84

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nejlip^y 147
" nejlepe 146

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nejprv se šlo 109
e ————— 110

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

teprva

12
teprva 13

49
— a 47

teprva 86
teprva 88

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

číslo 184
— e 191

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

desetkrát 160
— e 164

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ročník 42
č. 41

118
122

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Kajistka 18
Le 19

[vichrat]

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zajisté myslily 123
zajisté myslily 125

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

řadobře
"fami' Euerua je řadobře s jeho rodiči" 172
řadobře' 176

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Společnost 180
a 186

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

z pole hroučků 133
— a 135

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

do pravdy

"Ale pouděl jsem mu do pravdy!" 162
do pravdy 166

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

velice mnoho radosti' 23

velmi — 4 — 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

8 stáru

Čemu se člověk z vlády naučí, 8 stáru jal
"by vašel" 37

↓
8 stáru 37

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zlatové ✓

Zlatové lesky se petrlicí. 137

Zlatou

138

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dalice

dalice tak pěkně upřesní 138

daleko

139

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

úřce

Vlastovický úřce litaly, 178
úřce 184

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

lepší'

"nemí-li jás tu tisíckrát lepší' než na hoře;" 110
lépe na hoře 112

nejlepší' to uměl kula, 124

nejlépe to

127

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nejlepší!

„nejlepší, když se domů sebereme, ...“ 36

nejlépe,

36

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zolav⁴ ✓

„... [hvězdy] oněch lidij² si Bůh Zolav⁴ zamítal...“
obzvláste^c 1 27

22

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zuzenákla
zuzenákla

14
14

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

frada'ový

"Sdyž se to stalo před frada'ovými časy." 113
frada'ovými 116

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

prilobové

ucla ucture' Eoreni' prilobové 20
pobobové 20

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vlovi 160
loui 163

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

„vprostřed“⁷ je široká řada⁷ 86
uprostřed

89

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

radost udělat

udělal právu a spravedlnosti radost 19
" " dosti 19

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ke vne

Cele stavem ke vne i vnitru jen se berlo; 189
vne i v nitru

796

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

l³ → na⁴ učel

nesly si jih každá hrst & svěcení. 133
hrst na — 134

"vyčákal jsem stromy & porážení"; 164
na porážení 168

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

č. 3 učen

na⁴

ostatní rovnali do hranice dřeva a chvoj 8 falem' ohně 147
na ohně 113

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Urc. → neurč. bohatý

"Ale ten musí být bohatý, vidíte? 132
jest asi bohatý, 133

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

~~Frč.~~ tvar adj. → gmeuný' - draký'
neznač, jak draké jsou fenice! 77
- y 78

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

→ ~~sv.~~ Travy adj hluch
jelení

[dceruška] byla hluchá i němá 43
— a i — a 42

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

líny'
Barunka byla mnohdy lína' 16
lína' 16

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

milý'

nebylo jí tady milé, Edy S. 14
milo 14

" modlitba vaše bude jiné snad milá. " 118
milo. " 122

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Adj. - jmenů' tvary vláda, nerozumná

byla ještě vláda, nerozumná 43
vláda a — a 42

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

řetěz' jmes. tras řetěza,
jani spádovcová ubyla ji řetěza v očíh 27
= 28

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

neřadný → neřaděn

parli jsou neřaděn. 124
jsou li neřadný. 126

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Uč. → uč.

Grásua

„Zeem Paue celá Grásua, 7 134
všecha — a 136

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Adj. wic. → juen. pravdivo

„dovnění jeji' pravdivé." 61
— 0. 60

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Adj. newc. frázdný
[ruka] byla frázduá. 84
frázduá 85

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Adj. jmén. → uč. prázdné
" bylo Vištorčino lože už prázdné! 62
— 0. 62

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Urc. adj. → neurč.

prospěšný

vždy byla slovo včas a včas prospěšné, 180
v čas _____ 0, 186

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

U.
frjenná — — a

Přem uemusela g't ta hudba velmi frjenná; 121
nebyla asi — a 124

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Uč. tvar → jmený roztomily'
jad [kačabra] roztomilé jsou 19
— 4 19

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Adj. neurč. silný

„taková jídla jsou velmi silná,“ 81
— a 82

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Urc. adj. → neurč.
Rdily Toušova byla svobodná, 192
— a, 199

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Urc. adj. → neurč. vděčné
"Každé kvěře, když je má člověk rád, je vděčné." 1917
je - o 205

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Uč. adj. → učit.

veselý'
"Nežalovala jsem ničeho, vždy veselá, povolná." 7 180
_____ a _____ a 187

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

~~Uč.~~ uč. adj.

neurč.

zvědava

"Babička nebyla nikdy zvědava' dovedi' se,
— a, doveděti se"

174
179

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Obj. part. wic → newic. otevrit

nebe bylo ustavičnĕ overĕnĕ, 179

————— 0 785

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Urc. tvar part. pas.

dítě Edyži	rozplabane' 6/6	16
	rozplabano	16

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Uč. tvar part. adj. → jinecny' uskren

kdys videl babice uskrenou 19

— u — u 19

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Ady. jinecny' brar

milý

"Vše pohostinství bude mi mile, 9 104
milo 106

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Uč. adj. → neurč. tajné
by to křesťalo tajné, 4 176
" tajno 183

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Part. ^{wic.} ~~pas.~~ → ~~juen~~ strhat

Labra strhaya', chlivy' fodem Cete', fsi' boudy odvesene'. 147
— — — — — y — — — — — odveseny 142

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Ady. - jmenne tovary
Parr.

ustrášen

Ustrášená, uflarand' ocitla se naprdnou u studáně 44
— a — a ocitla se ————— 13

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Adj. part. urc. → reuc. part. Zralit

v potoku voda Zralena', 179
Zralena 185

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Part. - ne' → -no

Šmaral

vidouc, jak je děvče

šmaral 46

šmaral 45

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jednosložné → —o jednosložné
"melo by mi to být jednosložné?" 116
byti —o 119

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Part. fas.

nad babiččiným ložem [víc] Crucifix, obrašlen Evříkem 16
obrašlený 17

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Ady: neurč. divne'

bylo uuto divne' 85
divno 86

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Adj. urč. → jmen.

„cítla jsem se tak opuštěná a osamělá jako
hruška v poli.“ 76

[REDACTED]

— a — a 75

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Urc. → neurč. katemněy'
vidouc opět hvězdu katemnělou, 127
————— lu 129

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Part. m-adj.

A vy máše sady hned. zmýcené 17
zmýcený 18

„oči měl upřené na hraví“ 56
y 56

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM.

Part. ~~juen.~~ ^{wc.} → juen. dostaven

„až ji bude tedy učit dostavenou, 7 110
✓
uči — u 112

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mit + farb. glas.

namalovat

malu je [zvířata] namalované v Švice, 160
" — je — namalována v Švice, 163

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nečeho co bylo

"neboť ho měl co vlastního obce." 154

ka

155

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Adv. → neurč. adj.

jeu stará jablona smutná stála bez listu. 197

smutná ————— 204

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Cidv. → farts karmonocené

riela kistla karmonocené. 125

— a 127

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Adv. → part. nepohybné

ruce její ležely nepohybné v Elínu, 86
→ 89

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Adv. → fart

Stromy stály nefolnute, ani lističed se nehybal. 179
_____ 184

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

úplně → úplný

[psi] uabyli zase úplně babiččiny na dlouhosti 19
úplně — a — 20

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Adj. → adv. společně

"bratři" proti nim společnou svojí obcí; '85
— e' svojí obce '86

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

tab

„budeme take¹ tab zpívat.“ 111
tarovou - ti 113

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vešera! → a
vešera! příroda
— a —

124

~~127~~

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Uč. tvar adj. → jmený bledý, bláznivý

kdž vidít babičku uszenou, bledou do fotoje
vcháset 19

u, u 19

kdž je bláznivá! 20
a. 21

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Adj. - urč. → jmeny' tvar bled

"domu" přivezl ji čediv ... bledou, poraněnou. 58
bledu, poraněnu 59

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mile
několik mil vzdálenosti od poloděv vesnice 77
[pauze] 4 hodin vzdáleno — 4 — 72

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

radost → užitek

to państwo ..., když se tu učíte, lidem s radostí žijá
& užitek 26
27

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

stiu

svr^hata hledala stiu. 178

————— chlādru. 184

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

uroli'bařka

vezme'ta v'ic jeji' uroli'bařka u sflavu, 185
— jiz' — fi'seu — 192

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

upřímnost

v níž [tváři] se jevila dobrota a upřímnost 14
a ústřípnost 14

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

výměna

"pan učitel nebude s vámi dělat výměny" 14/6
dělati výměny; 147

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bylina

sbírala byliny 20

želatiny 20

chodívala na byliny za kopy 20

na želatiny 20

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zaměstnaní

provádaly si děti, odcházející s světlem zaměstnaní, 182
po své práci, 189

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mit v domněni

Babička měla v domněni' žunu Brůdci 18
hádkala na — 4 — 19

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zloděj → dráb

o Gramolewskich zlodějích 34

o K — drábech 35

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

horky' proti horské povodni nebylo úbrany. 131
pohorské' 740

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

hurské' obocí' 26
sede' — 26

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

lačný

"ona vám řekne vždycky, že je lačná." 32
že by jedla 33

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

frézované

frézované vyřezávala babička. 175

frézováni

187

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rozsochata' [Kucic] 124
rozcuhaná' 126

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

samotný

„alych se s mím ušdež fotrat nemusela samotná.“ 150
— fi — ila sama. 153

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Samotou

Kněžna byla samotna. 180
— byla sama. 186

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

"úroda" 7

fránci, aby "úroda" byla 1911
— aby měla všecko bojuost 1918

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

všemohoucí

„Jen Kábul je všemohoucí,“ 22

vševědoucí 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ulčēt

„Budeš ulčēt!“ 122
Licho! 124

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

odbyť škole

"Když Kašpar škole odbyl, 80
vybyl 80

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pařt se
že se bude pařt vícekrát sem přijít. " 102
báři. 104

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

plynouct

kdypz [kačabka] na vodě plynou 19
plynou 19

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

foliant

by všechny v foliantu foliantu, 109
t zabrány, 110

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

popisat

"To divem', se jsem ženou, a matčin plac, ze je žit
vojárem, nemohu vám popisat." 157

Toho divem', ————— a matčina pláče, —
—————, nemohu vám vyjádřit 160

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

govídat

" slovo s plácem govídal: " 155
pravil slovo s plácem 158

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zovídat si

[Olažka] zovídala si Barunka 21
" ptala se — 22

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rozvířit

[svičen] v čas bouřky rozvířila 16
rozvěcovala 17

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

schovat

"ja'vite ... , ze bych tam byla dobre schovana, " 80
ze by mi tam nebylo zle 81

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rašveřnout

až [fes] rašveřel 34

až rašveřel 35

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nájotou

Když se u nás i dost dobře vedlo nájotou, 27
dosti fotou 89

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Čekem adv.

Pan myslivec šel právě Čekem 24

urino 25

~~chodil ...~~ šlo

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

okolo adv.

je stá babička okolo, 72
minuť 70

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

kolem

cel kolem 12
mimo 12

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

okolojdauce' 32
mimo — 33

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vždy

přijel vždy s vozíkem o jedné ~~roce~~ 27
po každé 28

jele vždy s otcem 43
po každé 42

"Vždy jsem vyjel z domu, 164
"po každé" 169

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vždy

vždy jim přinesla nejistou bráčku 121
přezdí 123

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dělat se

na stěny, které se v práci dělaly, 68
Kladly 66

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

udělat janku

Pat udělala do rozdělo hrájece janku, 143
my brojila 144

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vybyti

"Dostala jsem pořádek vybyti 4 157
— o vybavě 161

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

herce' vybyti' 77
— a vybava 77

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

hrdlouhat

"Nebrdlou hejte!" 24

"Noliete!" 24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

hovorati &

„Dvoosobné fríjdou a hovuji se forazit nejde v Gradnou Brúze; 164
hovuji se — ti — ve — 168

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

tylce
ze by
4
vymánil od palové trávy tylce! 28
tele! 28

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vodník

"A nebojí se světlé ani vodníka z⁴ s velikým udivením
přelý se děti 21

"Já vždy mám svého hachmana, pravda Barunda

ani hachmana z⁴
zadného hachmana, 4 22

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pra'el

'Ted' kouse, pra'el; 157
pravil 160

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

choť

lid začal v chóru: 90
sborem 92

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

kopulace

"Ee Populaci' na Černou Hůru odjeli," 66
"na včavky na Černou Hůru" 65

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Statue

"postavila se jako statue a nic." 66
"postavila se uličky u dveří a stála 64

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

moderní

tu pa'u v moderním právu, 90
v moderním 193

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

hořf

"5 u' hořf nezvaných Euster," 58

↓
zastup 58

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

šuplík

V šuplíku ve stolku bylo babiččino šití '16
Ve stolku   +---+   "   ---   "   17

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Čoukat

„misto co měl Čoukat na oltáři, Čoukal se na ni“ 53
se dívati měl _____, _____“ 52

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

kouřat

"sařdy' kaurā', aby ch' mu dala pouřti, " 112
hlēdi' 114

" neboural [přem] se ani vpravo ani vlevo⁴ 164
nehledet se vpravo v levo 167

"že mu lokrověti z oči' kaurā',⁴ 165
hlēdi' 170

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

kondukt

kondukt vzhůru 182

„pohledem — 1 188

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

čaušnout

„že se utroufal ten člověk hrubě na vůle“

čaušnout. 4 158

poohlednouti 162

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vykouduout z okénka

"Edyž jednou v noci náhodou vykoukla z okénka
u domory. 61

↓
vyhledla 60

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zaroukat &

že se babička na ni ani zaroukala . 100
zahledela 101

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

trefit

Tenkrát to babička trefila 28
uhodla 29

"to poslední jsi, mabeo, trefila" 39
uhodla 38

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

treffit holo fohésit

" ja' trefil ho fohésit, " 156

ja' jreu ho douedl -ti 159

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

tréfit se

"sdz̄ se tréfi' xudimý' človeč, " 78

tréfit se pro juelio ^{se vakhodi'} 77

"[li'č] tréfi' se pro juelio " 86

hodi' se 87

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

trefil se s čem

Edyž se s toum ale trefil jan správec, 109
ale edyž se s toum hodil jan správec, 111

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

tréfít

tréfily-li se jít obto vody 15

nda-li se jiti podle 15

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

natrefit solo

"že ho všude natrefi,"
polapí

155

157

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fotořit roho

"eo k fotořilo," 79
"fotořilo" 79

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

potrefit

„Kdo za to, se jiná potrefila ta nehoda.“⁴ 157
potřela 160

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

strefit se

"Sdíly právě dnes nic o tom se uelha strefila," 164
Sdíly se právě ————— ^{de} ————— bodla 168

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

studjrovat

"ačkoliv by byl rád dále studjrovat." 752

študoval 755

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

notue^v

Idyž se byl notue vysmal 39
hodue 39

4 rasolu mu notue 4⁴ 56

pořadue! 56

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fláka

dostat dvě fláky na ruce 36

— si po dvou — 35

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

oddělení vojenského muzea 172
otisk   178

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

okamžem' → ②

"v tom okamžem' šlapla jsem na brn', " 59

↓
28 58

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZÉUM

Okamžemí

V tom samém Okamžemí vstoupil Tiše, neřezaně
někdo do zahrady. 158

V tom vstoupil

162

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Oranžem'

Tu napravo vyšel plamen na Žičiča kopci, v Oranžem' usto
na Žrnovčém vrchu, ... 141

hled potom

143

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

okamžemí

v tom samém okamžemí zakejly husy 18
v tom zakejly ... 19

v okamžemí ale byli zase venku 71
za chvíli byli ~~_____~~ 69

budete vidět v okamžemí, co se jich u nás sešpe. 85
uvidíte hned ~~_____~~ 86

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

okamžem'
v malém okamžem' mravenci přibíhají se všech stran, 85
za chvíli tu

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

folosvětlo

Protejší strana byla ještě v folosvětle 134
v séru 135

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

polotona

v polotone v
v šeru

muze formal⁴ 155

157

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

chutipluc' obo 69

chtive'

67

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jednoduchy!

Oděna byla v jednoduchy' bíly' šat, 74
prosty' 73

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jednoduše

Sam' jednoduše, ale elegantně uspojené 90
zrostle 93

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jednoslabné

ptala se habička i jani' jednoslabné 138
jednu slabem 140

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vlastnoručně

"... ten tolar dostala jsem od Josefa císaře
vlastnoručně. ... " 17

— 12 — od samého Josefa císaře
78

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nadít se

"naději se, že na babiččina slova pamatovat
budete," 117
doufám, že

— fi.
120

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

na večer

"navštíví vám úplně s Adélkou naproti: 9 144
večer 145

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

tu → zde

„zde budou tu“

zde

170

174

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

chyba

vědomí si byli tělesné chyby; 166
vady 171

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

řata

U řaty	les byl	veliký	dub	20
řaj	—	veliký	—	21

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ředmět

jako se jednou začalo o tom ředmětu ueluvit, 120
o se' věci — ti 123

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

obdiv

těšila se z radosti a z obdivu jehel, 104
z polivu 106

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

priležitost

„když se trefí kvačny' člověk,“ 78
„když se trefí kvačny' člověk,“ 78
časem, když se nahodí, — 77

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

priležitost

"až při p-i povím ti to." 102

"až někdy jindy"

105

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

frůpad

výsledek celý frůpad 19
, co se přikodilo 19

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

roh

V jednomu rohu u okna stála socha Apollónova 73

loutě

Apollónova 72

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Spání

ptala se druhá, ze spání se probudí. 112
ze sna se probudí. 113

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

star¹
star

měli také dcerku, v staré Zarnovitz, 32

_____, v letech Zarnovitz, 32

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

stáří

as v Barunčíně stáří, 159
asi v B —ých letech, 162

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

stáru

fral si lyt jiz v tom stáru, kde... 160
byti jiz v těch letech, kde 165

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

stáří^v

společně se k sobě dle stáří. 108
dle věku 710

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

strana

obrátila se na druhou stranu 112
— y' bol 113

[brávy] byšně hlavami pohlazovaly se strany na stranu 118
s bolu na bol 121

mnoha' hlava ležela od jiti' sklonila se strany na stranu, 113
s bolu na bol, 120

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

strana

aby mu babička radropila po straně do lůžky 15
s boku 15

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

celý

"šla pověst po celém okolí" 52
" — — " — — " po všem okolí " 57

honorace celého okolí, 90
všeho 93

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

"divoké' barafiatky" 176
plane' ————— 182

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

hovor

"Jestě nejste hokový?" 88

"Jestě nejste vypravěný?" 91

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

lotov

majic zydici lotovu, 98
wita, 100

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

plu čeho

"koly měly jsme plny Ervavýd, uozolů, " 77
samy Ervavý, uozok 77

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pluěny' bockáueš, švestkami neb jablkami pluěueu, 15
— y naděvauěu 15

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

lelko

"Jin bylo lelko rici..."
suaduo

13
12

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Faint, mirrored text from the reverse side of the page, including the words "MORAVSKÉ ZEMSKÉ MUZEUM" and "DŘEVNÝCH PÍSMEK".

spore

[jabloun] sporeji ke leuceu se odivala: 197

Chudé

203

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

těsně vedle zábradlí 23
vedle samé' — 24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vrouci'

vrouci' frošba

11

⊕ — 4 —

12

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zbívne

řekl jen tak zbívne "Guten Morgen" 73
tak teda bylo 71

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

uato

uato sebrali se chlapei s děvčaty 133
Pobou _____ 134

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

godeu

Chránila se jeden dva dní; 58
den dva dní 57

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jeden

[psi] jedním slokem byli u babičky 18

↓
v 19

roztrhali za jednu noc deset stránek 18

↓
v 19

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jedn → 27

již se to brnulo jedním valem se dvoř. 49

↓
27 48

jedním slokem jsou u kabič. 71

↓
27 69

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jeden z²

"to vy jste jeden z těch, co tu chodí dobřížet u lidí, 39"

↓
22

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jeden - druhý

oči jejich ale sáraly s jedné věci na druhou; 74
ale oči jejich — s věci na věc; 72

"maji" ... uviděti chodby z jedného patra do druhého. 55
z patra do patra 57

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jedem neb druhý

jestli se jedem neb druhý na loži fovaloval 19

jestliže se ten neb ony ————— 20

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

více

Ony znalý více habičů, ... 12
Znalý / učitel — 12

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

více

„... bude jich [přes] více;“ 16
několik; 16

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

více

"která, byla-li kdy více uváží svého rodinného
stavu". 67

↓
ještě ve svém

— em

stavu 65

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

více

Buď v' sám, budou-li těšit šdy více. 4 174
4 _____ šdy ještě těšiti. 179

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

víc

"Co je víc, jen když jsme byli daleko," 128
Co na tom, _____ 129

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

drživat

drživala tam druhe' su'dam' 47
m'vala _____ 47

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Handwritten scribbles and signatures in blue ink, including the word 'Zemské' and 'Muzeum' written vertically, and other illegible marks.

Vertical stamp or text on the right side of the page, possibly a library or archival mark, including the word 'MUSEUM'.

držet uáuluvy

"přijít uáuluvy držet nebo ne." 55
"přijít na uáuluvy." ↓ 54

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

držet na co

„na to [Eyselo] my v horách držíme.“ §1
to u nás v horách veršejším chleběm §2

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

držet toho za toho

držice ho v samyplem' za nejareho zarkueho prince. 123
považujice ho

125

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dezert s Eym

„ti ostatni vojaci ani s nim nebyli“
nehamaradi 7 55

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

MORAVSKÉ ZEMSKÉ MUZEUM
V BRNĚ
KRAJSKÝ ÚŘAD
MORAVSKÝ KRAJ
602 00 BRNO 2
TEL. 222 222 222
FAX 222 222 222

dučet se

U: každém kříži neb kapličce došlo se zastavení, 108
bylo 110

po svatém Martinu došlo se dračty. 120

— e byvaly

122

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

chodit.
nedariti se

→ Šrojemí se jí nedarilo 20
se šrojemku jí to nechtělo chodit 20

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jit

"ale vidydy to tate' vejde." 117
nelze 113

"To vejde," 124
Z toho nebude nic, 126

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jit

" měli ⁴ hrabka, že to ⁴ ušlo, 150
" že ⁴ ušlo 152

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

napadati souu

Y co vau napada, 4 45
" Y co se vau uzda, 4 44
"

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

napadnout rovnou

„Což ti to nemůže napadnout, že ...“ 36

„ — nepřipadá, že ...“ 36

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

napadnout zounu

nevapadlo jim hned, 159

neuhodly hned, 162

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

napadnutí Gomu

napadlo jí teprv, co řekne otec a matka 43
použila si teprve, _____ 43

"ani mi ještě nenapadlo povědět vám," 50

"ani jsem si ještě nerozjmenla povědět vám," 49

"Předem, ctové E, by takové věci napadly!" 59
pals

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

případly 59

obdivovat

Obdivuji tvary kordů 12
Diví se tvarům kordů 13

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

256

obdivovat se čemu

Obdivovala se sice vlnnému sprádku všeho, 71
Divila se _____ 70

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

obstarati družek

Když babička

obstarala družek, ...
gadula

19
20

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

opominout
neopomenul
neopominul

uvažovat Adelce do Elbu mladých mužů 170
— ti ————— 174

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

6. 5. 1918
na jízdu
178
172

opustit co

tisíce opustili zakradu' domer. 184

— odcházeli ze —iho domer. 191

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

opustit co

učebni opustili tiché údolíčko, ... 196
odešli z tichého — a, 202

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

opouště Edo

laždeho, Edo ji opouště, provázel její zrad, 197

Edo od ní odcházel, ————— 205

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MÚZEUM

fabrik → být věci'

"Komunard asi fabri ty krásné hvězdy, ... " 21

"Či pak asi jsou _____ 22

" ty všechny ... ^[vesnice] fabriky jednocou rybníci " 42
byly jednocou rybníci " 42

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fabrik - byt z tech

z tem [milym hostem] Jan Wyplicec fabrik 25
a z tech byl Jan Wyplicec 26

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pořádat dále

a pořádková dále: 154

a vypravovala dále 155

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

foračovat dále

a tak foráčovala babička dále 17
vyhlídala 18

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

"předat živost" 110
postoupiti — 112

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

přicházet za těžko

"nebude ti to přicházet za těžko." 164

nebude ti to za těžko 172

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pricházel jazý'

"ani by mi Boží hod nepřicházel tak veselý, 3. 12. 8
nepřijadal tak — jím, 13. 8

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fricházet s Eyle

"Mně fricháze"
fríjádá

to s lidmi jako s těmi bylinami.

4 180

787

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

průjít 2³

Dobro je každé 2 žalobě 30
Dobro 30

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

příjit k věci

"nepřišly jsme ani k věci," 100
"nedostaly jsme se" 102

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

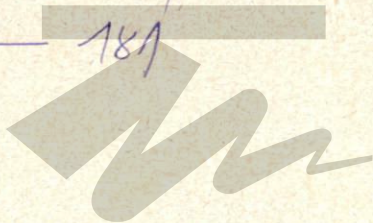

príj. 8 vědomí

"Sdíly přišla 8 vědomí, snad by v zůfalci i svoji
duši utrábila, 7 175

Sdíly uabyła vědomí,

181

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

přijít o rozum

"Nepsala jsem taudrabe, že o rozum přijdu," 76
že forbude rozumu 75

"že jsem slovo o věco přišla, ..." 77
všeho forbyla, 76

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

přijít s cesty

„Odpusťte, milostivá jani, ja' vždycky přijde s cesty.“

180

— ja' se vždycky uchyluje s cesty.

187

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

früjt jinač

„nač se člověk zdalera divá, frjide jinač vez zblizna, 180
byjada“ _____ 187

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

přijít tak daleko

"Však to přišlo i s uámi tak daleko, že ..." 80
Však dostlo ————— na to, že 80

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pustit se do pláče

" Dívce ale pustilo se do pláče, "

52

" Ale dívce dala se _____ "

52

pustit se do povídání

"já se pustila do povídání, "

60

"já jsem se dala _____ "

61

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

justiti se do pláče

Matka se justila do pláče, ... 66
se dala 65

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pusit se do rozprav⁴ 102
" dávat se 105

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pusit se do²

chasa pusila se do tlesra'ni, ... 130
tleskala

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pusit se za yhu

Psi pusili se za u'u, 88
dali se

97

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

scha'zet

"zaplatila, co scha'zelo; " 112
"Co chybe'lo; " 112

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

scházet

jestli ji něco schází? 62
"zdali" boli? 61

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

sloužit se cti

"tu by mu ale povinnost & ucti nesloužila." 150
ale tu by mu ~~ne~~ f^v nebyla 152

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

srozuměnu lyt s číu

Psalala ... že je tetka srozuměna, aby si ho vzala, 170

že se tetka s číu srozuměva, ————— 175

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Srozumění být s čim

S tím byly fam'ulány ovšem zcela srozuměny; 109
se ————— srozuměny; 111

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

stát

"Korec zřít se stal sto stávků na bankovních.
byl za 100

7 79

80

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

točit

[mračky] srážely se, tvořice dlouhé smáhy, 178
shlukující se v ————— 184

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

veznat se do čehs

Do těch knoflíčků, háček a třesů na bundičkách
a šaticráh nemohla se veznat 20

háček

nemohla se vpraviti 20

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vytrhnutí

Jarunďa ale vytrhla ji obázkou : 116
ale Barunďa vyrušila — 119

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vypočítat

společnost v sednici 2 rozpravě vybral 34
byl 35

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zatahnutí se

bouře se zatahla, 179
bouře začala 185

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zmoci práci

„Když jsem už sousek práce zmoci mohla,“ 37

„Když jsem už s ~~sousek práce~~ byla 37

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ztratit co

"tvář jeho ztratila všechnu odpověď" 165
fosbyla vůl odpovědi 169

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ztratit uaději

"nyu", edyž ji zcela ztratila, 7 KO
ji zcela pozbyla 77

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zůstat

„ sebrala [jem] těch pár kloců, co mi zůstaly, 77
zbyly 76

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

příjít & odpovědi

otec ale nemohl přijít & odpovědi, 171
ale otec — se dostati — 176

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

část - část

Část šla s sebou do hostela, část jen ke stolu a k tanči,
jedni šli do hostela, druzí' ~~197~~

198

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

potáhnout

k poslední hodině byla celá obloha na západě potáhnuta čerňou těžkou
všecha ————— Zastřena —————
Wračen, 178

164

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

provádeč

v noci provádeč tam světločka svoje hejdy. 115
proháněla

118

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zavřít oči

oči zavřela 90
zakroužila 93

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Zakroužila

zavřít oči

modlila se, až [dívčáčko] oči zavřelo 22
zaukourčilo 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

"malé hvězdičky" 174
↓
21 179

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

malá postylna 197
↓
D 204

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

malý

"psal přítom něco na malý listech," 39

↓ 39

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

malý' → 8

malý' kroužek sazuel, 90

↓
27 92

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

malá hodinka

do ... městečka, malou hodinku cesty vzdaleno²³
hodinu. 24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

malá hospoda 155
hospoda 158

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MÚZEUM

malá chvíle

do hranice, která v malé chvíli vzplanula. 141
za chvíli 143

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

malá chvíle

V malé chvíli se To přihalo, 80
za chvíli 81

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

malý Globaň 38
Slobouček 37

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Šindelové kouty' střecha 23
šindelová' — 24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

štráveny'

ony blažene' štrávené chvile 156

ony blažene' chvile 159

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vzdálen → 67

[od dvorce] uelili daleko vzdáleni 44

↓

67 43

[paré] uelil také daleko od Starého bělidla vzdálen, 71

↓

67 70

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

podporovat
Viech. fr. → 28

Na zdech viselo mnoho větších i menších obrazů,
představujících náskryze jen podobizny. 73
— obrazů, všechno jen podobizny. 71

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dlouho trvající choroba 193
hlouba ————— 200

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

byť jazyk

Všimněte si dovoleno byť vesely, 1910
byť vesely, 1916

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

začít ulovit

začala paní Quizina také o Věstonce ulovit. 182

↓
2 189

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

račít heč v lartý 100
dat se do lartet 103

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zůstat stát → zůstat

Zůstala s nimi stát na prahu. 89

v. 92

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

začít se soléřat

" Začnu se soléřat, " 100
soléřaku se 103

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

čacít uklízet

Edyž se začalo uklízet se stolu. 128
se uklízelo se stolu 129

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

začít opadávat

šesti den teprv začala voda opadávat. 141

teprva voda opadávala 142

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

začít + volat
kyvat

začal na druhou stranu volat a kyvat, 179
volal a kyval na druhou stranu, 185

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

začítat + inf.

strony a brooivy začítaly fučet, 134
fučily 135

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zůstat sbát
↓
28

zůstanou zaraženy sbát, 96
↓

28 99

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

začít vycházet

"Kdež pak začalo slunce za horami vycházet, 152
slunce za horami vycházelo, 153

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

fréstat + inf-

Už ji přestala muzika těšit, 53
"Už ji" muzika nekřčila, 53

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

račít vyličovat

A tu račal lesně vyličovat obkřivěsti " 26

— ↓
v

— vyličoval —

— 29

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zestav sedel

„chvilí zůstal tak sedel,“ 165
tak sedel 169

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zůstat stát

Deji zůstaly stát ... 12

sbaly 12

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

račít se fbat

račne se najednou Jaruna fbat babice : 108
zeptá se _____ ↓ _____ 110

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

focit žubat

všickni žubat focali: 190

všickni karpěvali 196

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Prosební se spornou slovice
Dati to i s slovicemi v uvidě
s kálicí kde ne

račít hrabat

na záhonku si hrabat začala. 148
pohrabávala 150

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zaciť si uobovat

huel si začala uobovat: 198
zauobovala 127

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

záčít živat

„kěz skřivan živat začít,“ 154
Zarřiva! 156

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

záčít + inf

záčítaná záčala zpotéhoula na Elaphy brinrat 16
- " - - " - " - " brinrálá 16

záčal vypravovat o Viktorce. 57
jál se - ti - 51

" záčal na mne mluvit 59
" na mne promluvit 4 59

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM
" Také uarimura záčala povídat 63
jál se - ti 62

neseli záčali oholo deti mjidit - 77
jál se - " - ti 69

Zostal u nás slat 38

Zastavil se u nás 37

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

chut' do světa jít

„ma' chut' do světa jít.“ 80
1/2 80

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

děláni'

co ... dostala za děláni' německých úloh. 170
od německých úloh 174

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pluy' vsteru

" hlarem pluy'm vsteru Ericela: " 67
" vsterkly'm 66

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

byť hlasy'

"Edoni' po čem děvče bude hlasy!' 34
nestloustne 34

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

hotov se zalíváním

Babička hotova jsouc se zalíváním, 148
foralívavši 150

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

zřádek

Když bylo vše v p-u, 22
zřádek 23

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dostat nemoc

" Němec dostal z toho nemoc 68
z toho onemocněl 66

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dostala snach 43
ulella se 43

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mit wista

"Jeden neb dva lide' mají tam wista, " 65
"Jeden, dva lide' sněstnají se tam, " 64

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mlč & očelávaní

" a když má ještě podíl na statku & očelávaní, ... 57
ještě podíl — očeláva, 4 57

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mit & swazani

Vilém mit na dveřích je ušol & čáreš jěte & swazani, 148
swazovati, 150

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

mit co k vyřizování

ještě měly hospodyně cosi k vyřizování, ... 108
cosi vyřizovati 110

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

udělá' kríz' 98
přezelna' se 101

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ustoupit místo

starší ustoupili jim [mladšímu] místa, 196
— jim uknuli, 202

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

hledat

děti, jdouce na podřánecký vrch fialy a konvalinky hledat,
na fialy a konvalinky 137
136

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

hrou

do práce jako hrou⁴ 38
" jako oheň 38

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

labuť → Ement

" letos bude [platno] bělouše' pro labuť 49
" Ement 47

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

slabikář

děti mely tvář járo slabikář 32
na plus měsíc 33

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

brát vše fúsněti

[matka] dle své fúsněti povahy vše fúsněti brala. 147
posuzovala. 149

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rovne' kamni

H. daleko široko ubylo ji' rovne' 52
rovne' 51

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

kovců

"že by teze bylo rovně uš fohledat." 154
kovcůho ————— ti 155

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

láni'
med dostávaly láni' 120
huby 122

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

být na čem hůře

"ti chudáci jsou hůře na tom" 739

s těmi chudáky jest hůře 147

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

jalholi

Ja' frece jpu za ni' pispdu, al je to fix' jalholi. '63
, bud' jat' bud' 62

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

bledě

„řeknu, že je ta paměť bledě v tom,“ 106
že ta paměť nebývá dobře zřevena 108

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dat se videt

"Dejte se práce videt nahore, ..." 25

"Uvažte se práce nahore, ..." 26

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dělat

"Ostatně co dělat, ..." 17
"Ostatně jára' pomoc, ..." 50

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

co dělat

„Kmotra plakala až hruška, ale co dělat, ...“ 152
ale jára pomoc 155

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

co dělat

Už co dělat, 73

Už prá'nada, 71

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

co dělat

"kypřil jsem, že si hlavní stránku, ale co dělat.
ale jara' rada

156
159

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dělat

" jak co se dělat, když to nemá rozum. 156
co platno, _____ rozumu 158

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dělat

což budu dělat, až jistě Jaruba odvedou. 2. 4 157
4 což si počnu, až odvedou-li Jaruba 161

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nedělat si ničeho z svých slov

"on si z svých slov ničeho nedělal," 150
on svých slov nic ~~nedělal~~ 153

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dělat si co z čeho

„francie jsem si z toho nedělal,“ 172
francie jsem toho nedbal 177

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vedělat si z toho nic

„ už si z toho nic nedělejte, pane Jirku, ” 756
už si to vyrazte z myslí, ————— 758

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vedelat si z toho nic

„doblouval navobne, aby si z toho nic vedetala,“⁴

aby se toho uesorwanta

154

155

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

dělat

„J to nic nedělá, fam' něžno, ...“ 46
4 „J o to nic, _____“ 45

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ležet v usích

„Leží ustavičně správci v usích, aby mne do dvora
nebral.“ 125
náleha ustavičně na správce, ... 127

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

pet pohromade

"Tyf" nemá všech pet pohromade; 55
všech doma 14

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

naučit se knát.

Sdyž se naučí mladý člověk knát i obliževost
stavu svého 28

Sdyž forna'

29

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nechat jít

„také sám ji donášoval, aby ho udeřila jít,“ 152
aby ho propustila 154

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nechat toho uletet

"Nechám ji uletet." 84
Pustím ji. 85

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nechat si libit

"no, to by si nechal kula libit, " 172

no, to by kulovi fare' proti vypli uelylo, 174

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

nechat si co libit

nechaly si to libit

[dvořáky na ruce] 36
od „učitele“

podrobily se tomu

35

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Srdce

Babiceľa nemohla radosť svoji pies srdce prenešať; 81
sve' radosťi fotlačiť 83

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

rozumět

"děti samo sebou se rozumí že mnoho spotřebujou," 81
děti, toť se ví, že ~~—————~~ 82

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

barva

"tu teprve vylezla hovárka s barvou veu" 62
s pravdou 62

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

devčátro → Barunka

Devčátro si zhlaboře vzdychlo 24
Barunka ————— a 25

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Tem. → masd.

musely je vidět všechny kvalite 186
museli je viděti všeci kvalite 192

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Jon. zřetel
[pauzi] uctolil mil vzdálenosti od jehordec vesnic 17
v hodin — eva ————— u ————— 12

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

- a dlouho ...

[proutek]

" zachyti' jej řáda travice, každý' čouneš

{ a dlouho, dlouho by to trvalo, než by přišel }

{ s cili "

24

{ D >

24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Různé texty

+ { 65: Odst. Jednou v noci ... 9ř.
66 Text písně 5ř.
Odst. Ta uoba 3ř.

64 O

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

4 výpovědi
S

79

78

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

- pět nádel

→ Jitka i Vorša ... 95
→ 98

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

— Jariž by nebylo; Elekni a modli se, ⁹ odvetuje ji' kabičča.
111 109

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

- Tři souvětí' 158
161

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

— $\frac{1}{4}$ že učel ani lude ani toho žitel videt 4 165

170

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

— Dvě vyřezávané
žuláše svrtačkovou, ... 182
D 189

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

— 5 výpovědí

A kde je Toušová, nem' ji vidět. 4 192

199

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

- povídat

" Začíná tedy povídat, 4 51

" Začíná tedy ↓ 28 51

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

vejít → J

Ze učebky Kristiána do sednice vejít, 92

(Eda seděti samu'pámi

J 93

↓
samu'94

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

—
"Vidiš, Madlenko, ja' jsem učitelský ctouč; " 755
"Ja' učitelský ctouč;" 158

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Vypustěno Sojenc

Běhla friskola j' ualeho Sojenc, brambetaton Adella 12

— 11 —   — 11 —   12

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

li'osti' → I

"Ja' myslila, že mi srdce li'osti' pade, " 78

myšlita jsem ——— I ——— 78

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

- od pošiví'

"Proto se zděšují mačky od pošiví' toho ovoce." 45
27 45

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

celičky'

Spodní strana vřta celička byla polepena obrázkem 17

— x — 17 — " — 17

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

— rusy'
zabrántila rusou hlavinou 24
hlavou 25

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Vypuštěno nejlépe

Co se děje v babiččině sedniče nejlépe liblo, " 17
—————" —————
0 —" 17

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

— ušněšně

paš s ušněšně na sebe podívaly 27

↓
28

28

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

s nimi → 9

Když byly děti ushojeny, foškla s nimi před
obraz Krista Pána 20

~~foškla před obrazem
Krista Pána 20~~

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

na uě → Is

"když nemějí na uě [na úlohy] věnovat ani čas?"
146

↓
Is 148

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Lařim. poros.

podobu jejich [habičer] se jim v hlavě pletly

12

12

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

- nebo ne

"zdali by směli přijít učitelský desát nebo ne." 15
"směli-li by přijít na učitelství." 1/2 154

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

je → 9

Co je tam, to je tam ... 19

Co tam, to tam ... 20

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

-je

"Jare' je to d'lo?" 38
"Jare' to d'lo?" 38

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

je → G

"malobdy je ji slyšet zřít, " 762
4i 766

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

- byt

„nechá vojáka byt vojásem“ 18

28
57

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

MORAVSKÉ ZEMSKÉ MUZEUM
V BRNĚ
BY DVOŘANŮV

navíc feřiny

o

v ložkušiči váxane' feřiny 12

12

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Koda'no náhodně faustů
ma' velké faustů v Čechách, a sice jen uedoliz
kul vzdálenosti od pohoré vesničky, kde
babička bydlí

ma' velké faustů a to faustů náhodně
v Čechách, které jen uedoliz hodin
vzdáleno ...

11

12

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

naočk

kopuac

Bětra, nesouc na rukou bojenc, 12

Bětra, nesouc na rukou nejmenší děti, které začí-
nalo teprv bítati, a uloviti také učiměto 12

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

navíc pětiletý
nejstarší z dětí, Barunda, odstrčila ho 12
———— 4 ———— která byla již pětiletá, —4—13

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Navíc

čtyřlísty

Jan, starší z dvou chlapců, z polekouna z dvorka'
babičce ... fertoč 12

— 1 — , čtyřlísty, — 11 —
13

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

~~Průběh~~ kavič

Pani Prošková měla v fotojích moderní nábytek: babice
se ale nehrubě líbil. 16

— " — ve většině ze dvou fotojů, který
[+ foto na 3 náctci] , moderní nábytek: ale
babice se nehrubě líbil 16

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

navíc vyprosít si

... při druhé zdi lože Baruncius, Etera' spávala
s babičkou. 16

————— " — Baruncius lože, Etera' si vyprosila od
maminky, že bude spávat s babičkou 17

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

navíc : do vedlejších fóroje
par šla k fodivát, je-li ta mala' družbeš vzhru 19
— u do vedlejších fóroje, —

20

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

+ vrba

had vodou sleučly se temnotiské' olše; 24
olše a vrby 24

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

+ Maxendorf

z hor Křemáččich, ... 28

z Maxendorfu 29

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

+ dlouhý lůlaly'...

na ruce měla rosi'š 31

dlouhý lůlaly' rosi'š, 31

z rákosu pleteny, s lůlaly' za dŕpou

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

+ jala se babicka vypravovati ~

→ 37

→ 36

[za: byla jsem vyrostla]

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

+

Káva a podobné pánové pití, to ukylo žošte mezi
lidem v mo'de. 32

_____ v mo'de, jen u paní Proškové píbala
se káva 32

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

+

Q

24

Y utrhla Barunka proudek a hodila jej do
proudu a dívala se za ním, a kdyz viděla
že plyne uprostřed proudu, ptala se babičky: 25

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

+

cesta byla po druhé straně nebezpečná, ... 31

— na, to choditi
bud' do Studnic anebo na Červenou Hůru, do obou
dědin byla cesta schůdnější. 31

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

+ 3 souvětí o veveřkách	}	27	33
1 — o vranách			
5 nářků o kuse		+ 34	

- „ O maso káim káim sle, ... ovi to ... “ 33

27 34

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

+

Byly to děti z fardekny uad hospodou; 32
z Fardekny ———. Zivala to
fardekna; ale edyž se tam flávinebláť se ženou
a detmi přistěhoval, vystavěl jim hospodský
chaloupku a uelí tam sednici a kuchyn 33

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Slovoled zájmi

Věru s uimi rozdělily buchty 34
rozdělily s uimi — 34

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Slovoled - se

aby babička s ním se odebrala navštívit 17

aby se ———— 11

aby babička se přivítala do jiného sálu 17

aby se ———— přivítala 18

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Sloužeb - fr. Glouba ho

"pak poslal ho do sveta na zkušenu, " 152
pak ho poslal _____ 155

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Slovosled - překlauč je
všickui obyvatele všickti byli bratřiu je a sestrami
všickui " " " " " " " " " " " "

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Slovesed - přibut - jeho rozpojení
(bohatěji rozvířij)

"musíš mít obřádcou mysl & Bohu" 109
mít mysl obřádcou 110

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Slovořad - Souc. postavení ška

Pro jeho sílu a ušlechtilost rytíř si ho zamiloval, ... 42

---

t^v zamiloval si ho rytíř 42

a když v Brně uviděl turnaj od bráta vyjítu byl,
vzal ho s sebou 42

a když byl v Brně

 42

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Slavobed

postavení chra - změna významu

zimního času ulovil o viktricih a vánicíh, 28
ulovil o viktricih a vánicíh zimního času 29

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Sloužil — slovo v konc. postavení
z chvoji benidž vystavěti 186
z chvoje vystavěti benidž 192

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Slovošed

predi⁴ra

... sběremy hrady rykuburdeho, Staré z demetio stromoví
čely; forostle' mechem 47

R —, Staré čely z demetio
stromoví mechem forostle'. 47

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

777

Slovesid — slovo po přechod. část

To slovo odložila babička vřetelce 149

————— babička odložila ————— 159

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Sloužil - postavení oba je příhod.

Nasnídávě se, vydaly se děti na cestu. 143

— děti vydaly se — 145

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Strovedl po větu nedl.

Příseďsi domi, přivleba se babička ze svatečnicko
šatu 32

_____, babička se přivleba _____ 32

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Slovo sled je věta uedl.

Když babička pjele chléb, měly vuoučata povicem' 15

vuoučata mela 15

si kury, co děti uedojedly, ~~babicka~~ strčila
babicka do kapsate 15

babicka strčila 15

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Slovoled - predikát + subjekt   postavení slova
po vedl. větě

Když sta babička s detmi na procházku,

wezajomně chlapci papírové drady, 115

chlapci wezajomněti —ých —i 118

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Slovo lid — slo fo vedl. věte

jestli se [baba] nerozli^š dnu'afordila, ~~ručala~~ babička ručala

jestliže

ručala babička 20
21

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Slavoslav že

Pan Prošek myslil nejnal, než sloději že vhradli
číslo 19

—, než že sloději
19

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Slavoslav Gaj

„kci se vsadit o mali'k, že edyž mlada' byla,
věřila to co wy.“ 111

vsadila byh se o mali'k, edyž mladou byla,
že věřila — 113

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

Kypučenos ale

Pak ale obhlídla se je ostatních dětech 12

Pak se — 4 — 0 — — — — — 12

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ak

Umně ale neuměla! 9

Alle mně — 11

Ty jsi ale vždy křála 9

Alle ty jsi — křávala 11

; když ale dobrou chvíli měla 17

ale když — 18

Jednou se ale ~~ka oba pry~~ ... rozbučovala 18

Alle jednou se ~~muzeim~~ 19

M

ale → vřah

Prinesl ji' ale list, —
vřah —

170

175

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

však ale

Babička si ... srdce svých vnoučátek zcela osvojila,
však se jim ale hned také všechna vzdala 14

↓
14

[REDACTED]

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM

ale → však

bylo se ale přece hnevat! 18
vsak 19

Proto udělal ale fra'vu a ~~zvedl~~ ~~to~~ radost 19

Proto však udělal

[víceméně]

19

MORAVSKÉ
ZEMSKÉ
MUZEUM